

Szakmai beszámoló

A Herman Ottó Múzeum néprajzi gyűjteményéhez digitális adatbázis építésére

Pályázati azonosító: NKA 3502/00314

2014. január 31-re elkészült és Interneten keresztül hozzáférhető a Herman Ottó Múzeum Néprajzi Tára tárgyi gyűjteményének digitális adatbázisa:

<http://www.hermuz.hu/hom/index.php/hu/on-line-adatbazisaink-integralt>

A Herman Ottó Múzeum gyűjteményeiben 2010 óta egységesen a MONARI múzeumi nyilvántartó rendszerben érhető el a digitális leltárkönyvi adatok. A MONARI bevezetése lépésenként, fokozatosan történt, gyűjteményről gyűjteményre haladva értük el négy év alatt a jelenlegi állapotot. Hiányzó egység volt a Néprajzi Gyűjtemény tárgyi anyaga, amelynek adatrögzítése megkezdődött, de nem haladt a kívánt ütemben.

Az adatbázis az egyedileg leltározott múzeumi műtárgyak nyilvántartási szabályzatának megfelelően került kialakításra. Digitális objektumokat sokáig nem tartalmazott, az elsődleges cél az alap adatbázis (a leltárkönyvi adatokból felépülő metaadat-rendszer) elkészítése volt. A muzeológus és gyűjteménykezelő munkatársak napi munkájuk mellett, lassú ütemben végezték az adatrögzítést. 2012. év végéig a 15.000 darabos gyűjteményből 2100 tétel volt elérhető a MONARI-n keresztül.

Az NKA támogatásnak köszönhetően a munka felgyorsult, jelenleg 13.748 egyedileg nyilvántartott néprajzi tárgy adatai érhető el a rendszerben. A MONARI adatbázist fejlesztő és üzemeltető vállalkozás, a GEO-KART KKT. (Ország György) közreműködésével két adatrögzítő munkatárs dolgozott a feladaton. A kézi leltárkönyvek és a gépelt leírókartonok adatait összegezve, kartononként és leltárkönyvi soronként haladt a munka, két munkaállomáson párhuzamosan. A szakmuzeológusok által meghatározott kitöltési elvek szerint, az adatok mechanikus másolásával történt a digitális leltárkönyvi lapok adatokkal való feltöltése. A munka felügyeletét, a folyamatossághoz szükséges háttérmunkát és az ellenőrzést Barsi Csaba gyűjteménykezelő segédmuzeológus végezte.

A pályázat keretében vállalt 6000 tétel túlteljesítése, a már meglévő 2100 mellett további 5648 tétel rögzítése azért történhetett, mert lehetőség nyílt a két adatrögzítő kollégánál digitális közfoglalkoztatási programban való további alkalmazására. Így jelenleg a néprajzi gyűjtemény anyaga csaknem teljes egészében elérhető a MONARI rendszerben. A 13.748 tárgyból 994-hez került fel fotó is, tárgyanként 5 digitális tárgyfotó. A fotózás és a képek feltöltése jelenleg is folyamatosan halad.

A publikus felület a digitális leltárkönyv szűkített változata, 17 adatmezőt és a tárgyról készült fotót (vagy fotókat) tartalmaz. Mind a 17 mezőben lehetséges a keresés, és bármely mezőbe beírt szóra, szótöredékre is tud keresni a rendszer. A találati listákat oldalanként 10-es alapbeállítású táblázatban, vagy pedig kartononkénti nézetben lehet megtekinteni. A keresési segéd funkció bekapcsolásával további szempontok választhatók, előre beállított válogatási és listázási paraméterek megadhatók.

A pályázat keretében megvalósított fejlesztés muzeológiai szakmai eredménye, hogy jelentősen javult a néprajzi gyűjtemény áttekinthetősége, kereshetősége, a tárgyak szabadon paraméterezhető lekérdezésének és a találati listák összeállításának feltételrendszere. A folyamatosan zajló revízió számára is nagy könnyebbség ez, és más feladatok hatékonyságát is érezhetően növeli. A tárgyak fotózása, és a fotók MONARI-ba való feltöltése pedig a raktári rendezéssel párhuzamosan zajló folyamat, ami szintén elősegíti a gyűjtemény áttekinthetőségét, rendezettségét.

Az adatbázis publikált felülete közönségkapcsolati szempontból jelentős, hiszen jelenleg a múzeum egészére nézve közel 60.000 tárgy adatai – közülük már mintegy 5000 fotója is – elérhetők a múzeum honlapján. A pályázati támogatásnak köszönhetően jelentősen javultak a gyűjteményi arányok: a néprajzi anyag a többi szakághoz felzárkózott, és a valóságnak megfelelő mértékben szerepel az online gyűjtemények sorában.

A megvalósítás eredményessége mennyiségi szempontból kiemelkedőnek tekinthető, hiszen sikerült egy többoldalú finanszírozás keretében szinte a teljes néprajzi gyűjtemény adatrögzítése. Minőségi szempontból maga a MONARI rendszer az, amelynek a Herman Ottó Múzeumban futó verziója több ponton még fejlesztésre szorul. Ezért a közeljövőben intézményi együttműködés keretében, a Néprajzi Múzeum szakmai támogatásával kívánjuk az online gyűjteményeket fejleszteni, elsősorban a felhasználói felület (megjelenés, gördülékenyebb használat), továbbá a publikált tartalmak ellenőrzése terén.

Miskolc, 2014. február 26.

Tóth Arnold
igazgatóhelyettes
Herman Ottó Múzeum